

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ 4^{ης} ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΗΣ 3^{ης} ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2022

ΜΕΛΗ: Ιωάννης Σαρμάς, Πρόεδρος, Σωτηρία Ντούνη, Μαρία Βλαχάκη, Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Μαρία Αθανασοπούλου, Ασημίνα Σαντοριναίου, Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη και Βασιλική Ανδρεοπούλου, Αντιπρόεδροι, Κωνσταντίνα Ζώη, Δημήτριος Πέππας, Θεολογία Γναρδέλλη, Βιργινία Σκεύη, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Δημήτριος Τσακανίκας, Ενφροσύνη Παπαθεοδώρου, Ευαγγελία Σεραφή, Γεωργία Παπαναγοπούλου, Βασιλική Πέππα, Κωνσταντίνα Σταμούλη, Ιωάννα Ρούλια, Ιωάννης Καλακίκος, Άννα Παπαπαναγιώτου και Ελένη Σκορδά, Σύμβουλοι. Οι Αντιπρόεδροι Άννα Λιγωμένου, Γεωργία Μαραγκού και Αγγελική Μαυρουδή, και οι Σύμβουλοι Γεωργία Τζομάκα, Αργυρώ Μαυρομμάτη, Αντιγόνη Στίνη και Ιωάννης Βασιλόπουλος απονομίσαν δικαιολογημένα, ενώ ο Σύμβουλος Νικόλαος Βόγκας αποχώρησε από τη διάσκεψη, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 18 του ν. 4820/2021.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ: Σταμάτιος Πουλής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Ελένη Αυγουστόγλου, Επίτροπος στην Υπηρεσία Επιτρόπου "Γραμματεία" του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΟΙ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΕΣ ΓΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 16

Ηλικιακές προϋποθέσεις για χορήγηση μειωμένης σύνταξης σε ασφαλισμένους του πρώην Δημοσίου που έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι και τις 31.12.2012

1. Από την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 (Α' 94) μέχρι και τις 31.12.2022, οι ασφαλισμένοι του πρώην Δημοσίου που έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι και τις 31.12.2012 θεμελιώνουν δικαίωμα για άμεση καταβολή μειωμένης σύνταξης της περ. Β' της παρ. 2 του άρθρου 56 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007, Α' 210), με βάση τα όρια ηλικίας που προβλέπονταν μέχρι και τις 18.8.2015 και μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμα οποτεδήποτε.
2. Από 1η.1.2023 το όριο ηλικίας της περ. Β' της παρ. 2 του άρθρου 56 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων για τους ασφαλισμένους του πρώην Δημοσίου που α) έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι και τις 31.12.2012 και β) δεν

έχουν θεμελιώσει μέχρι και τις 31.12.2022 δικαίωμα για άμεση καταβολή μειωμένης σύνταξης της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 56 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, με βάση τα όρια ηλικίας που προβλέπονταν μέχρι και τις 18.8.2015, διαμορφώνεται στο εξηκοστό δεύτερο έτος.

Άρθρο 18

Προσδιορισμός ακαθάριστου συνολικού ποσού επικουρικής σύνταξης – Προσθήκη παρ. 4 στο άρθρο 120 ν. 4623/2019

1. Στο άρθρο 120 του ν. 4623/2019 (Α' 134), περί του προσδιορισμού του ακαθάριστου συνολικού ποσού μηνιαίας κύριας σύνταξης προστίθεται παρ. 4 ως εξής:

«4. Το συνολικό ακαθάριστο ποσό κάθε μηνιαίας επικουρικής σύνταξης ή περισσοτέρων της μίας επικουρικών συντάξεων λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου, οι οποίες χορηγούνται από τον Ε-ΕΦΚΑ και εφόσον μέρος του χρόνου ασφάλισης διανύθηκε ή ανάγεται έως και τις 31.12.2014, ανέρχεται κατ' ανώτατο όριο στα έξι εικοστά (6/20) του ανώτατου ορίου που προβλέπεται στην παρ. 1 για τις κύριες συντάξεις. Το οριζόμενο στο πρώτο εδάφιο ανώτατο όριο καταλαμβάνει και τις κάθε είδους προσανξήσεις της σύνταξης ή των συντάξεων.»

2. Το όριο της παρ. 1 εφαρμόζεται για τις επικουρικές συντάξεις που καταβάλλονται ή για τις οποίες εκδίδεται πράξη απονομής σύναξης από την πρώτη μέρα του επόμενου μήνα της έναρξης ισχύος του παρόντος, ανεξαρτήτως του χρόνου που υποβλήθηκε η αίτηση συνταξιοδότησης ή εκδόθηκε η πράξη απονομής σύνταξης. Ποσά που έχουν καταβληθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος και υπερβαίνουν το όριο της παρ. 1 δεν αναζητούνται.

Άρθρο 19

Υπολογισμός χρόνου υπηρεσίας ένστολου προσωπικού του δημοσίου στο διπλάσιο – Αντικατάσταση παρ. 5 άρθρου 40 π.δ. 169/2007 και παρ. 3 άρθρου 22 ν. 3865/2010

1. Η παρ. 5 του άρθρου 40 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007, Α' 210), περί του αυξημένου υπολογισμού στο διπλάσιο του χρόνου υπηρεσίας του υπηρετούντος ένστολου προσωπικού στις Ένοπλες Δυνάμεις και στα Σώματα Ασφαλείας αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Επίσης λογίζεται αυξημένος στο διπλάσιο και ως τέτοιος πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας ο χρόνος υπηρεσίας που διανύθηκε ή διανύεται:

α) σε οποιαδήποτε μονάδα ή υπηρεσία των Ενόπλων Δυνάμεων από τους εν ενεργείᾳ μονίμους ή επί θητεία στρατιωτικούς των Ενόπλων Δυνάμεων.

β) σε οποιαδήποτε μονάδα ή υπηρεσία ή στα Αρχηγεία της Ελληνικής Αστυνομίας από τα εν ενεργείᾳ μόνιμα ή επί θητεία στελέχη της Ελληνικής Αστυνομίας.

γ) σε οποιαδήποτε μονάδα ή υπηρεσία ή στο Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος από τα εν ενεργείᾳ μόνιμα ή επί θητεία ή επί συμβάσει στελέχη του Πυροσβεστικού Σώματος.

δ) σε οποιαδήποτε μονάδα ή υπηρεσία ή στο Αρχηγείο του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής από τα εν ενεργείᾳ μόνιμα στελέχη του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής.

Ο χρόνος υπηρεσίας καθενός στις μονάδες και υπηρεσίες των περ. α) έως δ), καθώς και τα χρονικά διαστήματα, κατά τη διάρκεια αυτού του χρόνου υπηρεσίας, στα οποία

χορηγήθηκε κανονική ή αναρρωτική άδεια ή διανύθηκε υπηρεσία σε νοσηλεία, βεβαιώνονται από την αρμόδια υπηρεσία του οικείου Υπουργείου. Για την εφαρμογή της παρούσας, χρόνος υπηρεσίας λογίζεται και το χρονικό διάστημα της κανονικής άδειας που έλαβε ο εργαζόμενος, καθώς και ο χρόνος αναρρωτικής άδειας η νοσηλείας μέχρι ένα (1) μήνα ανά έτος. Για την εφαρμογή της παρούσας δεν θεωρείται ο χρόνος υπηρεσίας το χρονικό διάστημα διαθεσιμότητας ή αργίας ή πρόσκαιρης παύσης.

Ο παραπάνω διπλασιασμός δεν ισχύει, εφόσον η έξοδος από την υπηρεσία γίνεται με αίτηση του ενδιαφερομένου πριν από τη συμπλήρωση είκοσι πέντε (25) ετών πραγματικής υπηρεσίας, ανεξαρτήτως φύλου.

Η παρούσα εφαρμόζεται και στο προσωπικό των περ. α) έως δ) που υπάγεται στην ασφάλιση των λοιπών ενταχθέντων στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) πρώην φορέων, κλάδων, τομέων και λογαριασμών. Για τους ασφαλισμένους αυτούς ο χρόνος υπηρεσίας που υπολογίζεται αυξημένος στο διπλάσιο, σύμφωνα με την παρούσα, λογίζεται ως χρόνος πραγματικής ασφάλισης.

Ο διπλασιασμός του χρόνου υπηρεσίας που προβλέπεται στην παρούσα δεν μπορεί να υπερβεί τα πέντε (5) έτη στο σύνολο.

Χρόνος υπηρεσίας που υπολογίζεται στο διπλάσιο σύμφωνα με την παρούσα δεν μπορεί να προσμετρηθεί ως διπλάσιος κατ' εφαρμογή άλλων διατάξεων.»

2. Στην παρ. 3 του άρθρου 22 του ν. 3865/2010 (Α' 120), περί αναγνώρισης για τα στελέχη των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος ως συντάξιμου του χρόνου υπηρεσίας των πέντε (5) ετών, ο οποίος λογίζεται αυξημένος στο διπλάσιο, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποίησεις: α) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται ώστε αα) να αναφέρονται οι κατηγορίες των στελεχών της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού Σώματος και του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής που εντάσσονται στο ρυθμιστικό πεδίο της διάταξης και αβ) να αναγνωρίζεται ο εν λόγω χρόνος υπηρεσίας των πέντε (5) ετών που υπολογίζεται στο διπλάσιο, εναλλακτικά, ως χρόνος πραγματικής ασφάλισης, β) προστίθεται τρίτο εδάφιο και γ) επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Προκειμένου για τα εν ενεργείᾳ μόνιμα ή επί θητεία ή επί συμβάσει στελέχη της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού Σώματος και του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής, ο χρόνος υπηρεσίας των πέντε (5) ετών που λογίζεται αυξημένος στο διπλάσιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007, Α' 210), αναγνωρίζεται ως συντάξιμος ή ως χρόνος πραγματικής ασφάλισης με καταβολή του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένου και εργοδότη, από τους ενδιαφερόμενους. Οι εισφορές αυτές υπολογίζονται επί της εκάστοτε αποζημίωσης που λαμβάνουν για εργασία πέραν του πενθημέρου σύμφωνα με την περ. ΣΤ) του άρθρου 55 του ν. 1249/1982 (Α' 43), περί της κύρωσης της υπό στοιχεία 14868.Φ.012.5/58/27.11.1981 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Δημόσιας Τάξεως «Για την καθιέρωση αποζημίωσης για το προσωπικό του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως και των Υπηρεσιών αυτού που θα εργάζεται πλέον του πενθημέρου την εβδομάδα», και παρακρατούνται κατά τον χρόνο καταβολής της αποζημίωσης, κατ' ανώτατο όριο για μία πενταετία. Για στελέχη του προηγούμενου εδαφίου, τα οποία δεν λαμβάνουν αποζημίωση για εργασία πέραν του πενθημέρου, σύμφωνα με την περ. ΣΤ) του άρθρου 55 του ν. 1249/1982, οι εισφορές για την αναγνώριση, ως συντάξιμου ή ως χρόνου πραγματικής ασφάλισης, του χρόνου υπηρεσίας των πέντε (5) ετών, ο οποίος λογίζεται αυξημένος στο διπλάσιο, υπολογίζονται επί της

εκάστοτε αποζημίωσης που αυτοί θα ελάμβαναν, αν παρείχαν εργασία πέραν του πενθημέρου, σύμφωνα με την περ. ΣΤ) του άρθρου 55 του ν. 1249/1982, και παρακρατούνται από τις αποδοχές τους κατά τον χρόνο της εν ενεργεία υπηρεσίας τους, κατ' ανώτατο όριο για μία πενταετία.».

Άρθρο 20

Συνταξιοδότηση των υποχρεωτικώς προώρως αποχωρούντων επικεφαλής ανωτάτων δικαστηρίων, δικαστικών αρχών της χώρας και του Νομικού Συμβουλίου του κράτους – Τροποποίηση παρ. 14 άρθρου 11 και περ. Γ' παρ. 16 άρθρου 56 π.δ. 169/2007 και περ. Ε' υποπαρ. 2 παρ. Β άρθρου πρώτου ν. 4093/2012

1. Στην παρ. 14 του άρθρου 11 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007, Α' 210), ερί της καταβολής από τον ίδιο τον ασφαλισμένο των ασφαλιστικών εισφορών που του αντιστοιχούν για τον υπολειπόμενο χρόνο από τη λήξη της θητείας του ως Προέδρου των ανωτάτων δικαστηρίων και του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, καθώς και ως Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και ως Γενικού Επιτρόπου των διοικητικών δικαστηρίων και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) το υφιστάμενο εδάφιο τροποποιείται, ώστε να προβλέπεται ότι για τον υπολειπόμενο χρόνο από τη λήξη της θητείας των εν λόγω προσώπων έως τη συμπλήρωση του γενικού ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης το σύνολο των ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένου και εργοδότη και όχι μόνο οι ασφαλιστικές εισφορές του ασφαλισμένου καταβάλλονται από τον κρατικό προϋπολογισμό και όχι από τον ίδιο τον ασφαλισμένο και β) προστίθεται δεύτερο εδάφιο και η παρ. 14 διαμορφώνεται ως εξής:

«14. Ο τυχόν υπολειπόμενος χρόνο από τη λήξη της θητείας των Προέδρων του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου του Ελεγκτικού Συνεδρίου και του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, καθώς και του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και των Γενικών Επιτρόπων των Διοικητικών Δικαστηρίων και του Ελεγκτικού Συνεδρίου μέχρι τη συμπλήρωση του γενικού ορίου ηλικίας λογίζεται για κάθε συνέπεια ως πραγματική δημόσια υπηρεσία με καταβολή του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένου και εργοδότη από τον κρατικό προϋπολογισμό. Το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται αναλόγως και για την αναγνώριση του χρόνου αυτού ως χρόνου ασφάλισης για τη λήψη επικουρικής σύνταξης και εφάπαξ παροχής. ».

2: Η περ. γ' της παρ. 16 του άρθρου 56 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων περί του πεδίου εφαρμογής των ρυθμίσεων για την ηλικία συνταξιοδότησης των δικαστικών λειτουργών και των μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, τροποποιείται, ώστε να επεκταθεί η εξαίρεση που προβλέπεται στη ρύθμιση αυτή και στους επικεφαλής των ανωτάτων δικαστηρίων και δικαστικών αρχών της χώρας δικαστικούς λειτουργούς, οι οποίοι αποχωρούν πρόωρα από την υπηρεσία τους με τη λήξη της τετραετούς θητείας τους κατ' εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 90 του Συντάγματος και η περ. Γ' διαμορφώνεται ως εξής:

«γ. Οι ανωτέρω διατάξεις έχουν εφαρμογή και για τους δικαστικούς λειτουργούς και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με εξαίρεση:

γα) όσους από αυτούς αποχωρούν υποχρεωτικά από την Υπηρεσία με τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 88 του Συντάγματος. Στην περίπτωση αυτή τα όρια ηλικίας αυξάνονται σταδιακά σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. α' μέχρι και του 65ου έτους της ηλικίας,

γβ) όσους από αυτούς αποχωρούν υποχρεωτικά από την υπηρεσία με τη λήξη της τετραετούς θητείας τους, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 90 του Συντάγματος, οι οποίοι συνταξιοδοτούνται άμεσα μετά από την υποχρεωτική αποχώρησή τους από την Υπηρεσία.».

3. Το δεύτερο εδάφιο της περ. ε' της υποπαρ. 2 της παρ. B του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222), περί της εξαίρεσης από τα όρια ηλικίας καταβολής της σύνταξης των δικαστικών λειτουργών και των μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που συνταξιοδοτούνται άμεσα μετά από την υποχρεωτική αποχώρησή τους από την υπηρεσία κατ' εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 88 του Συντάγματος, τροποποιείται, ώστε να μην υπάγονται στα όρια ηλικίας καταβολής της σύνταξης ούτε οι δικαστικοί λειτουργοί και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που αποχωρούν υποχρεωτικά από την υπηρεσία με τη λήξη της τετραετούς θητείας τους, κατ' εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 90 του Συντάγματος και η περ. ε' διαμορφώνεται ως εξής:

«ε. Οι διατάξεις των προηγούμενων περιπτώσεων της παρούσας υποπαραγράφου Β.2. έχουν εφαρμογή και για τους δικαστικούς λειτουργούς και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που θεμελιώνουν δικαιώμα σύνταξης από 1.1.2013 και μετά.

Ειδικά οι δικαστικοί λειτουργοί και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που αποχωρούν υποχρεωτικά από την υπηρεσία με τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 88 του Συντάγματος, καθώς και οι δικαστικοί λειτουργοί και τα μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που αποχωρούν υποχρεωτικά από την υπηρεσία με τη λήξη της τετραετούς θητείας τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 90 του Συντάγματος, δεν υπάγονται σε όσες από τις διατάξεις της παραγράφου αυτής προβλέπουν καταβολή της σύνταξης με τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας και συνταξιοδοτούνται άμεσα μετά την υποχρεωτική αποχώρησή τους από την υπηρεσία.».

4. Το παρόν καταλαμβάνει και τους Προέδρους του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου, του Ελεγκτικού Συνεδρίου και του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, καθώς και τους Εισαγγελείς του Αρείου Πάγου και τους Γενικούς Επιτρόπους των Διοικητικών Δικαστηρίων και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι οποίοι αποχώρησαν υποχρεωτικά από την υπηρεσία τους με τη λήξη της τετραετούς θητείας τους, κατ' εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 90 του Συντάγματος, πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Άρθρο 21

Εθνική σύνταξη υπηρετούντων υπαλλήλων του Ελληνικού Δημοσίου στην αλλοδαπή – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 7 ν. 4387/2016

Στην παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016, περί της Εθνικής Σύνταξης, μετά το πρώτο εδάφιο προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Ειδικά στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης εξ ιδίου δικαιώματος, η Εθνική Σύνταξη καταβάλλεται στους δικαιούχους εφόσον διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη, μεταξύ του 15ου έτους της ηλικίας και του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το προβλεπόμενο όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης. Με νόμιμη και μόνιμη διαμονή στην Ελλάδα εξομοιώνεται και η διαμονή υπαλλήλου του Ελληνικού Δημοσίου που υπηρετεί στην αλλοδαπή κατόπιν τοποθέτησης, μετάθεσης, απόσπασης ή επιτόπιας πρόσληψης, εφόσον, κατά τη διάρκεια της υπηρεσία του, μισθοδοτείται από το Ελληνικό Δημόσιο και ασφαλίζεται στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής

Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) ή σε πρώην φορέα που έχει ενταχθεί σε αυτόν. Η μόνιμη διαμονή για τους πολίτες χωρών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποδεικνύεται, σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία για τη χορήγηση άδειας διαμονής σε αυτούς. Το ποσό της μειώνεται για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος κατά 1/40 για κάθε χρόνο που υπολείπεται των 40 ετών διαμονής στην Ελλάδα μεταξύ του 15ου έτους της ηλικίας και του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το προβλεπόμενο όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης. Ή κατά τα ανωτέρω μείωση δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης με βάση τις διατάξεις του τέταρτου εδαφίου της περίπτωσης α' της παρ. 1 των άρθρων 1 και 26 του π.δ. 169/2007 (Α' 210), είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές όπως ισχύουν κάθε φορά, καθώς και για όσα από τα πρόσωπα αυτά συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις του ν. 2084/1992 (Α' 165).».

Άρθρο 21Α

Ενιαίες προϋποθέσεις για χορήγηση σύνταξης λόγω αναπηρίας - Προσθήκη άρθρου 11Α στο ν. 4387/2016

1. Στον ν. 4387/2016 (Α' 85) μετά το άρθρο 11 προστίθεται άρθρο 11Α ως εξής:

«Άρθρο 11Α: Σύνταξη λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο

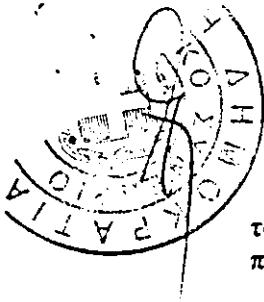
1. Οι ασφαλισμένοι του e-ΕΦΚΑ δικαιούνται κύρια σύνταξη λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο για όσο χρονικό διάστημα πιστοποιούνται, ως άτομα με αναπηρία με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%), στο οποίο περιλαμβάνεται και η τυχόν προσαυξηση σύμφωνα με την παρ.2, εφόσον έχουν διακόψει την υπακτέα στην ασφάλιση εργασία, απασχόληση ή ιδιότητά τους με οποιονδήποτε τρόπο και έχουν πραγματοποίησει σε κλάδο κύριας ασφάλισης:

α) τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη ή τέσσερις χιλιάδες πεντακόσιες (4.500) ημέρες ασφάλισης ή

β) τουλάχιστον πέντε (5) έτη ή χίλιες πεντακόσιες (1500) ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων δύο (2) έτη ή εξακόσιες (600) ημέρες ασφάλισης εντός των τελευταίων πέντε (5) ετών πριν από την ημερομηνία έναρξης της αναπηρίας ή πριν από το έτος έναρξης της αναπηρίας. Αν κατά τη διάρκεια των πέντε (5) αυτών ετών ο ασφαλισμένος έχει επιδοτηθεί για ασθένεια ή ανεργία ή έχει συνταξιοδοτηθεί, η περίοδος των πέντε (5) ετών επεκτείνεται για τον αντίστοιχο προς την επιδότηση ή συνταξιοδότηση χρόνο ή

γ) τουλάχιστον ένα (1) έτος ή τριακόσιες (300) ημέρες ασφάλισης και δεν έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας. Οι ανωτέρω τριακόσιες (300) ημέρες ασφάλισης αυξάνονται προοδευτικά σε χίλιες πεντακόσιες (1500) ημέρες ασφάλισης με την προσθήκη εκατόν είκοσι (120) ημερών ασφάλισης για κάθε έτος ηλικίας πέραν του 21ου και μέχρι τη συμπλήρωση του 31ου.

2. Το ποσοστό αναπηρίας με βάση ιατρικά κριτήρια (ποσοστό ιατρικής αναπηρίας) και η επίδραση της αναπηρίας στην καθολική ικανότητα για άσκηση του συνήθους ή παρεμφερούς επαγγέλματος ή την ανάκτηση της ικανότητας αυτής (ποσοστό ασφαλιστικής αναπηρίας) προσδιορίζονται αποκλειστικά από το Κ.ΕΠ.Α. Το ποσοστό ασφαλιστικής αναπηρίας που έχει προσδιοριστεί από το Κ.ΕΠ.Α. δύναται να προσαυξηθεί και λόγω κοινωνικών κριτηρίων ή κριτηρίων αγοράς εργασίας, κατά τον προσδιορισμό της βαθμίδας αναπηρίας από το αρμόδιο ασφαλιστικό όργανο, σύμφωνα με τα εδάφια α', β' και γ' της παρ. 5 του άρθρου 28 του α.ν. 1846/1951. Το συνολικό ποσοστό ασφαλιστικής αναπηρίας δεν μπορεί να ξεπερνά τις δεκαεπτά (17) αυτοτελείς ποσοστιαίες μονάδες για

τους παλαιούς ασφαλισμένους ενώ για τους νέους ασφαλισμένους τις δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες επί του ποσοστού που οφείλεται σε ιατρικά κριτήρια.

3. Το δικαίωμα σε σύνταξη λόγω αναπηρίας αρχίζει από την ημέρα υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, σύμφωνα με την παρ. 1, εκτός εάν η υγειονομική επιτροπή που πιστοποιεί την αναπηρία του ασφαλισμένου ορίσει ότι η ισχύς της πιστοποίησης αναπηρίας εκκινεί από μεταγενέστερο χρονικό σημείο. Σε αυτή την περίπτωση το δικαίωμα σε σύνταξη αρχίζει από την ημερομηνία ισχύος της πιστοποίησης αναπηρίας.

4. Η σύνταξη λόγω αναπηρίας καταβάλλεται για όσο χρονικό διάστημα ισχύει η πιστοποίηση της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής. Αν υποβληθεί νέα αίτηση για πιστοποίηση αναπηρίας πριν τη λήξη ισχύος της πιστοποίησης από ασφαλισμένο που είχε πιστοποιηθεί με ποσοστό αναπηρίας ανώτερο του 67% σύμφωνα με την παρ. 1, η σύνταξη εξακολουθεί να καταβάλλεται και μετά τη λήξη ισχύος της πιστοποίησης, μέχρι την έκδοση πιστοποίησης επί της νέας αίτησης του ασφαλισμένου και πάντως για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους 6 έξι (6) μήνες. Σε περίπτωση που με την πιστοποίηση που εκδίδεται επί της νέας αίτησης πιστοποιείται μικρότερο ποσοστό αναπηρίας από το προηγούμενο και, εξ αυτού του λόγου, η σύνταξη αναπηρίας που δικαιούται ο ασφαλισμένος είναι μικρότερη από αυτή που έλαβε κατά το χρονικό διάστημα μετά τη λήξη της προηγούμενης πιστοποίησης, οι πλεονάζουσες αχρεωστήτως καταβληθείσες παροχές εισπράττονται άτοκα, δια συμψηφισμού που διενεργείται με μηνιαία παρακράτηση επί των συνταξιοδοτικών παροχών που λαμβάνει εφεξής ο ασφαλισμένος, η οποία όμως δεν μπορεί να υπερβεί το είκοσι τοις εκατό (20%) των παροχών που λαμβάνει σε μηνιαία βάση. Σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος δεν δικαιούται σύνταξη αναπηρίας βάσει του ποσοστού αναπηρίας που πιστοποιείται κατόπιν της νέας αίτησης η σύνταξη που έλαβε μετά τη λήξη ισχύος της προηγούμενης πιστοποίησης αναζητείται ως αχρεωστήτως καταβληθείσα σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974, Α' 90). Η ρύθμιση της παρούσας παραγράφου εφαρμόζεται για όλα τα επιδόματα και τις συντάξεις που χορηγούνται με αιτία την αναπηρία από τον e-ΕΦΚΑ και τον Ο.Π.Ε.Κ.Α.

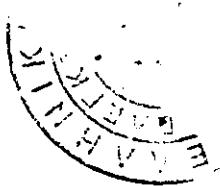
5. Ο e-ΕΦΚΑ δύναται να ελέγχει αυτεπαγγέλτως ανά πάσα στιγμή τη συνδρομή των προϋποθέσεων για σύνταξη λόγω αναπηρίας σε κάθε ασφαλισμένο και να ζητεί επανεξέταση του ασφαλισμένου από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή.

6. Το δικαίωμα σε σύνταξη λόγω αναπηρίας παύει:

α) την επομένη της λήξης της ισχύος της πιστοποίησης, βάσει της οποίας πιστοποιήθηκε η αναπηρία του δικαιούχου, σε περίπτωση που αυτή δεν παρατάθηκε σύμφωνα με την παρ. 3 ή δεν εκδόθηκε νέα πιστοποίηση, βάσει της οποίας πιστοποιείται το ελάχιστο ποσοστό αναπηρίας που αποτελεί προϋπόθεση για τη χορήγηση της καταβαλλόμενης σύνταξης λόγω αναπηρίας, σύμφωνα με την παρ. 1.

β) σε περίπτωση που διαπιστωθεί, βάσει νεότερης πιστοποίησης, ότι το ποσοστό αναπηρίας του δικαιούχου είναι μικρότερο από το ελάχιστο ποσοστό αναπηρίας που αποτελεί προϋπόθεση για τη χορήγηση της καταβαλλόμενης σύνταξης λόγω αναπηρίας σύμφωνα με την παρ. 1.

7. Η αναπηρία πρέπει να είναι μεταγενέστερη της πρώτης υπαγωγής στην ασφάλιση. Ο ασφαλισμένος θεωρείται άτομο με αναπηρία, έστω και εάν η αναπηρία είναι προγενέστερη της υπαγωγής του στην ασφάλιση (προϋπάρχουσα αναπηρία) εφόσον η μεταγενέστερη της

υπαγωγής στην ασφάλιση αναπηρία (ποσοστό επιδείνωση φτάνει τουλάχιστον το 40% της κατά περίπτωση αναπηρίας.».

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται κάθε διάταξη που αφορά τους φορείς που έχουν ενταχθεί στον e-ΕΦΚΑ, με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου, και που προβλέπει διαφορετικές προϋποθέσεις για τη χορήγηση λόγω αναπηρίας σε σχέση με αυτές που προβλέπονται στο άρθρο 11Α του ν. 4387/2016, με την επιφύλαξη των περ. α', β' και γ' της παρ. 5 του άρθρου 28 του a.v. 1846/1951 (Α' 179).

3. Ειδικώς για τους ασφαλισμένους του πρώην Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (π. Ο.Γ.Α.) και μέχρι 31.12.2023 συνεχίζουν να έχουν εφαρμογή οι προϋποθέσεις χορήγησης σύνταξης λόγω αναπηρίας, όπως ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Μετά την 01.01.2024 οι προϋποθέσεις χορήγησης σύνταξης λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο του άρθρου 11Α του ν. 4387/2016, δύος προστίθεται με την παρ. 1 του παρόντος, ισχύουν και για τους ασφαλισμένους του π. Ο.Γ.Α. Ειδικά για το χρονικό διάστημα από 01.01.2024 μέχρι 31.12.2024 το ελάχιστο ποσοστό αναπηρίας που απαιτείται για να δικαιούνται σύνταξη ανέρχεται σε πενήντα εννέα τοις εκατό (59%).

4. Αιτήσεις συνταξιοδότησης που είναι εικρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος κρίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του.

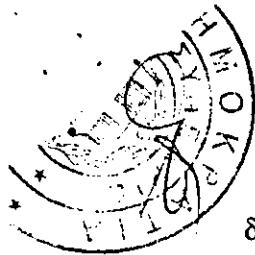
Άρθρο 22

Αξιοποίηση ασφαλιστικού χρόνου από ψυχικώς ασθενείς

Στην περ. α' της παρ. 1 το άρθρου 23 του ν. 4488/2017 (Α' 137), περί της μη εφαρμογής των γενικών και ειδικών διατάξεων που προβλέπουν τη διακοπή ή περικοπή της σύνταξης αναπηρίας ή της σύνταξης λόγω θανάτου και των προνοιακών ή άλλων επιδομάτων στους συνταξιούχους που αναλαμβάνουν εργασία για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης, προστίθεται δεύτερο εδάφιο, και η περ. 1.α. διαμορφώνεται ως εξής:

«1.α. Γενικές και ειδικές διατάξεις που προβλέπουν διακοπή ή περικοπή της σύνταξης αναπηρίας ή της σύνταξης λόγω θανάτου και των προνοιακών ή άλλων επιδομάτων όταν ο δικαιούχος αναλαμβάνει εργασία ή αυτοαπασχολείται, δεν έχουν εφαρμογή στους δικαιούχους με ψυχική ή νοητική αναπηρία ή ψυχική και νοητική αναπηρία, με ποσοστό δικαιούχου που αναλαμβάνουν εργασία για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης, προστίθεται δεύτερο εδάφιο, οι οποίοι έχουν πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω, εφόσον η ανάληψη μισθωτής απασχόλησης ή η αυτοαπασχόληση ενδείκνυται για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης και η κρίση αυτή πιστοποιείται με γνωμάτευση μονάδας ψυχικής υγείας, η οποία θα ισχύει για τρία (3) έτη, του αντίστοιχου Τομέα Ψυχικής Υγείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ν. 2716/1999 (Α' 96). Οι δικαιούχοι του πρώτου εδαφίου, οι οποίοι έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα έχει ενταχθεί στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) πριν και μετά από την έναρξη ισχύος του άρθρου 20 του ν. 4387 /2016 (Α' 85), περί απασχόλησης των συνταξιούχων, δύνανται να αξιοποιήσουν τον διαταρθεντα χρόνο ασφαλισής τους για προσαύξηση της αξιοποίησης μηνιαίας σύνταξης ή απονομή δεύτερης κύριας σύνταξης γήρατος, αναπηρίας ή λόγω θανάτου, με βάση το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.».

Το ως άνω σχέδιο διατάξεων, το οποίο μαζί με την οικεία αιτιολογική έκθεση και την από 15.6.2022 εισηγητική έκθεση του άρθρου 24 παρ. 5 του ν. 4270/2014, περί της οικονομικής επιβάρυνσης που προκαλείται από την εφαρμογή τους

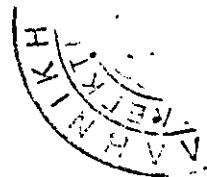
διαβιβάσθηκε στο Ελεγκτικό Συνέδριο με το 88733ΕΞ2022/24.6.2022 έγγραφο του Υπουργού Οικονομικών, διαβιβάσθηκε περαιτέρω, με το ΓΕΕ Φ.17/384/24.6.2022 έγγραφο της Υπηρεσίας Επιτρόπου στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Τμήμα Μελετών και Γνωμοδοτήσεων του Δικαστηρίου. Το Τμήμα μετά την τήρηση της προβλεπόμενης στο άρθρο 56 του ν. 4820/2021 διαδικασίας, επεξεργάστηκε σχέδιο γνωμοδότησης που ακολούθως προωθήθηκε στη Μείζονα Ολομέλεια του Δικαστηρίου, προκειμένου να γνωμοδοτήσει, σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος και το άρθρο 10 παρ. 1 του ανωτέρω νόμου.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ Η ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου Σταμάτιος Πουλής διατύπωσε την ακόλουθη έγγραφη γνώμη:

«Εισάγουμε ενώπιον της Ολομέλειας του Σώματος, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. β' του άρθρου 36 του Οργανικού Νόμου του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ν. 4820/2021, Α' 130), τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' (με τίτλο «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις») του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων με τίτλο «Εξορθολογισμός ασφαλιστικής και συνταξιοδοτικής νομοθεσίας, ενίσχυση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και άλλες διατάξεις». Οι ανωτέρω διατάξεις, μαζί με την οικεία αιτιολογική έκθεση και την από 15.6.2022 εισηγητική έκθεση του άρθρου 24 παρ. 5 του ν. 4270/2014 περί της οικονομικής επιβάρυνσης που προκαλείται από την εφαρμογή της, μας διαβιβάστηκαν με το 157620 ΕΞ 2022/27.10.2022 έγγραφο του Υπουργού Οικονομικών, προκειμένου να εκφέρει η Ολομέλεια την προβλεπόμενη από τις διατάξεις της παρ. 2 του του άρθρου 73 του Συντάγματος γνωμοδότησή της (βλ. και άρθρο 10 παρ. 1 του ν. 4820/2021), εκθέτουμε δε τα ακόλουθα:

Με την προτεινόμενες διατάξεις, οι οποίες διαρθρώνονται σε επτά (7) άρθρα και αφορούν σε συγκεκριμένες κατηγορίες ασφαλισμένων και συνταξιούχων του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφαλίσης (e-ΕΦΚΑ), επιδιώκεται, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην οικεία αιτιολογική έκθεση, ο εξορθολογισμός της εν λόγω νομοθεσίας. Δοθέντος δε ότι αφενός μεν οι προς γνωμοδότηση διατάξεις εμπεριέχονται σε ιδιαίτερο κεφάλαιο του σχεδίου νόμου με τίτλο «Συνταξιοδοτικές Ρυθμίσεις», αφετέρου δε στο σχέδιο νόμου αναφέρεται ειδικώς ότι αφορά και σε συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, οι απαιτήσεις της διατάξεως του άρθρου 73 παρ. 2 του Συντάγματος πληρούνται.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

Επί του άρθρου 16:

1. Με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου θεσπίζονται ηλικιακά όρια για καταβολή της μειωμένης σύνταξης της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 56 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007, Α' 210) στους ασφαλισμένους του πρώην Δημοσίου που έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι και τις 31.12.2022 (κατά κανόνα λόγω συμπλήρωσης 25ετούς πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας). Περαιτέρω, προβλέπεται ότι όσοι εκ των ανωτέρω ασφαλισμένων έχουν συμπληρώσει έως 31.12.2022 τα ηλικιακά όρια που ίσχυαν έως και τις 18.8.2015 δικαιούνται να ασκήσουν το δικαίωμά τους για άμεση καταβολή μειωμένης σύνταξης οποτεδήποτε (ακόμη και μετά το 2022) (παρ. 1 της εν λόγω διάταξης). Τουναντίον, όσοι εκ των ανωτέρω ασφαλισμένων δεν έχουν συμπληρώσει έως 31.12.2022 τα ηλικιακά όρια που ίσχυαν μέχρι και τις 18.8.2015 μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμά τους για άμεση καταβολή μειωμένης σύνταξης, μόνο μόλις συμπληρώσουν το 62^ο έτος της ηλικίας τους (παρ. 2 της διάταξης αυτής).

2. Επί της ουσίας της εισαγόμενης ρύθμισης δεν έχουμε παρατηρήσει ούτε φέρεται να αντίκειται σε υπέρτερης τυπικής ισχύος διατάξεις και αρχές.

Επί του άρθρου 18:

1. Με την επίμαχη διάταξη θεσπίζεται ανώτατο όριο επί του συνολικού ακαθάριστου ποσού της μηνιαίας επικουρικής σύνταξης, το οποίο ισούται με τα έξι εικοστά (6/20) του ανώτατου ορίου συνολικού μηνιαίου ακαθάριστου ποσού κύριας σύνταξης που θεσπίζεται στο άρθρο 120 παρ.1 του ν. 4623/2019 (Α' 134).

2. Από το προεκτεθέν περιεχόμενο προκύπτει ότι η διάταξη αυτή δεν περιέχει ρυθμίσεις αφορώσεις ή θίγουσες το συνταξιοδοτικό δικαίωμα των λειτουργών και υπαλλήλων του Δημοσίου. Συνεπώς, έχουμε τη γνώμη ότι δεν εισάγεται παραδεκτώς προς γνωμοδότηση με βάση τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 73 του Συντάγματος και της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 4820/2021. Επιπροσθέτως, δεν δύναται να ενεργοποιηθεί η επικουρική γνωμοδοτική αρμοδιότητα της διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 56 του ν. 4820/2021, διότι από τα υποβληθέντα στην υπηρεσία μας στοιχεία δεν προκύπτει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που έχει ορίσει η Ολομέλεια κατά την 17^η Γενική Συνεδρίασή της της 19.9.2022.

Επί του άρθρου 19:

1. Με την παρ. 1 της διάταξης αυτής προτείνεται η αντικατάσταση της διάταξης της παρ. 5 του άρθρου 40 του π.δ. 609/2007, ούτως ώστε η υπό προϋποθέσεις δυνατότητα υπολογισμού στο διπλάσιο χρόνου υπηρεσίας να τυγχάνει εφαρμοστέα σε όλα ανεξαιρέτως τα εν ενεργείᾳ μόνιμα ή επί θητεία ή επί συμβάσει στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας.

Περαιτέρω, προβλέπεται η επέκταση της εφαρμογής των ρυθμίσεων αυτών και στα ως άνω στελέχη που υπάγονται στην ασφάλιση των λοιπών, πλην του Δημοσίου, ενταχθέντων στον e-ΕΦΚΑ πρώην φορέων, κλάδων, τομέων και λογαριασμών ασφάλισης.

2. Η επέκταση σε όλο το ένστολο προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας του δικαιώματος προσμέτρησης ως συντάξιμου στο διπλάσιο, και μέχρι 5 έτη, χρόνου υπηρεσίας που διανύθηκε ή διανύεται στο σύνολο των στρατιωτικών μονάδων ή υπηρεσιών των Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας και όχι μόνο στις μάχιμες μονάδες και υπηρεσίες αφενός καταργεί τον σκοπό για τον οποίο εξαρχής θεσπίστηκε η ισχύουσα διάταξη, που συνίσταται στην παροχή συνταξιοδοτικής φύσεως κινήτρων στο ένστολο προσωπικό για τη στελέχωση μάχιμων μονάδων και υπηρεσιών των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, και αφετέρου εγείρει ζήτημα παραβίασης της συνταγματικής αρχής της ισότητας, αφού θεσπίζει την ενιαία αντιμετώπιση στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων που βρίσκονται κάτω από διαφορετικές συνθήκες (στελέχη που λόγω της ειδικότητάς τους υπηρετούν σε μάχιμες μονάδες και υπηρεσίες κατά το σύνολο του υπηρεσιακού τους βίου ή του μεγαλύτερου μέρους αυτού και στελέχη που λόγω της ειδικότητάς τους δεν υπηρετούν ποτέ σε τέτοιες μονάδες). Τουναντίον, η επίμαχη ρύθμιση παρίσταται δικαιολογημένη αναφορικά με την επέκταση του δικαιώματος αυτού στα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας ομοίων ειδικοτήτων και κατηγοριών που ασφαλίζονται σε διαφορετικούς, πλην του Δημοσίου, πρώην φορείς, κλάδους ή τομείς ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ.

Επί του άρθρου 20:

1. Με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου ρυθμίζονται θέματα συνταξιοδότησης των επικεφαλής των ανωτάτων δικαστηρίων, των δικαστικών αρχών και του Ν.Σ.Κ., ανεξαρτήτως του χρόνου κατά τον οποίο οι ανωτέρω θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης (πριν ή μετά την 1.1.2013). Καταρχάς, προβλέπεται ότι η καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών εργοδότη και ασφαλισμένου, που αντιστοιχούν στο χρονικό διάστημα από την αποχώρησή των ανωτέρω δικαστικών λειτουργών από τις προαναφερόμενες θέσεις, μετά τη λήξη της τετραετούς θητείας τους, έως τη συμπλήρωση του γενικού ορίου ηλικίας συνταξιοδότησής τους (67ο έτος) και οι οποίες πρέπει να καταβληθούν προκειμένου το εν λόγω χρονικό διάστημα να αναγνωριστεί ως πραγματική συντάξιμη υπηρεσία, θα γίνεται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Περαιτέρω, ορίζεται ότι, κατά παρέκκλιση των προβλεπόμενων από την κείμενη νομοθεσία ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, στους ως άνω δικαστικούς λειτουργούς καταβάλλεται η σύνταξη άμεσα μετά λήξη της τετραετούς θητείας τους και την υποχρεωτική αποχώρησή τους από την υπηρεσία. Επιτροσθέτως, προβλέπεται αναδρομική ισχύς των διατάξεων αυτού του άρθρου, ώστε να καταλαμβάνουν και

δικαστικούς λειτουργούς που αποχώρησαν υποχρεωτικά από την υπηρεσία με τη λήξη της τετραετούς θητείας τους, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 90 του Συντάγματος, μέχρι σήμερα.

2. Οι προπαρατεθείσες διατάξεις δεν εγείρουν ζήτημα παραβίασης της αρχής της ισότητας, ως εκ του ότι δεν αφορούν στο σύνολο των υπηρετούντων δικαστικών λειτουργών και μελών του Ν.Σ.Κ. Και τούτο διότι αφορούν μεν μόνο τους ανωτέρω δικαστικούς λειτουργούς, αλλά εφαρμόζονται μόνο στην περίπτωση που αυτοί αποχωρούν υποχρεωτικά από την υπηρεσία μετά μεν τη λήξη της τετραετούς θητείας τους, αλλά πριν από τη συμπλήρωση του νόμιμου ορίου ηλικίας συνταξιοδότησής τους ή του 67ου έτους της ηλικίας τους, για όσους εκ των ανωτέρω θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης μετά την 1.1.2013. Κατά συνέπεια, συνιστούν υλοποίηση της διάταξης της παρ. 5 του άρθρου 90 του Συντάγματος που προβλέπει την αναγνώριση του υπολειπόμενου έως το εξηκοστό έβδομο (67°) έτος χρόνου ως χρόνου πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας των επικεφαλής των ανωτάτων δικαστηρίων, των δικαστικών αρχών και του Ν.Σ.Κ.

Επί του άρθρου 21:

1. Με την προτεινόμενη ρύθμιση εξομοιώνεται, μόνον για τους σκοπούς χορήγησης της εθνικής σύνταξης του άρθρου 7 του ν. 4387/2016, με μόνιμη και νόμιμη διαμονή στην Ελλάδα και η διαμονή υπαλλήλου του Ελληνικού Δημοσίου που υπηρετεί στην αλλοδαπή κατόπιν τοποθέτησης, μετάθεσης, απόσπασης ή επιτόπιας πρόσληψης, εφόσον, κατά την υπηρεσία του, μισθοδοτείται από το Ελληνικό Δημόσιο και ασφαλίζεται στον e-Ε.Φ.Κ.Α. ή σε πρώην φορέα που έχει ενταχθεί σε αυτόν.

2. Η επίμαχη ρύθμιση κρίνεται αναγκαία ως εκ του γεγονότος ότι εξασφαλίζει την καταβολή του ποσού της εθνικής σύνταξης σε δημοσίους υπαλλήλους και λειτουργούς, οι οποίοι, λόγω των υπηρεσιακών αναγκών, υπηρετούν όλη τη διάρκεια ή κατά το μεγαλύτερο μέρος του εργασιακού τους βίου στην αλλοδαπή και εξ αυτού του λόγου δεν δύνανται να διαμένουν στην Ελλάδα για τουλάχιστον 15 έτη μεταξύ του 15ου έτους της ηλικίας τους και του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το προβλεπόμενο δριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης.

Επί του άρθρου 21Α:

1. Με τη συγκεκριμένη διάταξη, η οποία εντάσσεται στον ν. 4387/2016 (Α' 85) υπό τη μορφή προσθήκης νέου άρθρου σε αυτόν (άρθρο 11Α), σκοπείται η ενοποίηση των προϋποθέσεων χορήγησης σύνταξης λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο για όλους τους ασφαλισμένους του e-ΕΦΚΑ, ανεξαρτήτως του πρώην φορέα ή κλάδου ασφαλιστης στον οποίο υπάγονται και ανεξαρτήτως της διάκρισής τους σε «παλαιούς» και «νέους» ασφαλισμένους του ν. 2084/1992, προβλέπεται δε (στην παρ. 2 της διάταξης) η κατάργηση των ισχουνσών διατάξεων που έρχονται σε αντίθεση με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις της παρ. 1 της εν λόγω διάταξης.

Εξαίρεση στην ενοποίηση των ρυθμίσεων απονομής σύνταξης λόγω αναπηρίας εισάγεται με την παρ. 3 της εν λόγω διάταξης αναφορικά με τους ασφαλισμένους του πρώην Ο.Γ.Α., για τους οποίους έως 31.12.2023 εξακολουθούν να έχουν εφαρμογή οι προϋποθέσεις χορήγησης σύνταξης λόγω αναπηρίας του πρώην Ο.Γ.Α. όπως ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του υπό γνωμοδότηση νομοσχεδίου. Ακολούθως, με την εξαίρεση του ελαχίστου απαιτούμενου για την απονομή της εν λόγω σύνταξης ποσοστού αναπηρίας, που για το χρονικό διάστημα από 1.1.2024 έως 31.12.2024 θα ανέρχεται σε 59 %, από 1.1.2024 θα ισχύουν και για τους ασφαλισμένους του πρώην Ο.Γ.Α. οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο προτεινόμενο νέο άρθρο 11Α του ν. 4387/2016. Τέλος, από 1.1.2025 και εφεξής υφίσταται πλήρης ενοποίηση των προϋποθέσεων χορήγησης απονομής σύνταξης αναπηρίας και για τους ασφαλισμένους της συγκεκριμένης κατηγορίας.

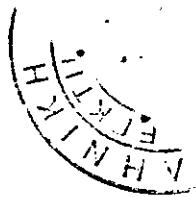
2. Επισημαίνεται ότι κατά την έκθεση οικονομικών επιπτώσεων της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (σχ. άρθρο 24 παρ. 5 του ν. 4270/2014), το προκαλούμενο ετήσιο καθαρό κόστος εκ της ως άνω ρύθμισης ανέρχεται στο ποσό των 16,5 εκατομμυρίων ευρώ για το έτος 2023, στο ποσό των 33,2 εκατομμυρίων ευρώ για το έτος 2024 και 49,8 εκατομμυρίων ευρώ για το έτος 2025, πλην δεν πληρούνται στο σύνολό τους οι επιταγές του άρθρου 75 παρ. 4 του Συντάγματος (τρόπος κάλυψης της προκαλούμενης δαπάνης).»

Επί του άρθρου 22:

Με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται η αξιοποίηση είτε για προσαύξηση της σύνταξης είτε, συντρεχουσών των γενικών διατάξεων του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, για απονομή δεύτερης σύνταξης του χρόνου μισθωτής απασχόλησης ή αυτοαπασχόλησης που παρείχαν για λόγους καθαρά θεραπευτικούς συνταξιούχοι με ψυχική ή νοητική αναπηρία ή ψυχική και νοητική αναπηρία με ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω που λαμβάνουν σύνταξη αναπηρίας ή σύνταξη λόγω θανάτου.»

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Ο Σύμβουλος Δημήτριος Τσακανίκας, μέλος του Τμήματος Μελετών και Γνωμοδοτήσεων, παρουσίασε το σχέδιο της γνωμοδότησης που επεξεργάστηκε το ανωτέρω Τμήμα αναφορικά με τις επιμέρους ρυθμίσεις των προτεινόμενων διατάξεων και ενέκρινε σε διάσκεψή του που έλαβε χώρα την 1^η Νοεμβρίου 2022 σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 10 παρ. 1, 27 παρ. 1 περίπτ. β' και 56 του ν. 4820/2021.

Επακολούθησε συζήτηση μεταξύ των μελών της Μείζονος Ολομέλειας, τα οποία ενέκριναν τη κάτωθι γνωμοδότηση. Ο Πρόεδρος Ιωάννης Σαρμάς δεν συμμετείχε στη συζήτηση της υπό γνωμοδότηση διάταξης του άρθρου 20 και μετά την αποχώρησή του προήδρευσε η αρχαιότερη Αντιπρόεδρος Σωτηρία Ντούνη και συμμετείχε ειδικά για το άρθρο αυτό ο Σύμβουλος Νικόλαος Βόγκας (άρθρ. 18 παρ. 5 ν. 4820/2021).

Η γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου

I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

1. Οι υπό γνωμοδότηση διατάξεις έχουν υποβληθεί στο Δικαστήριο συνοδευόμενες από την οικεία αιτιολογική έκθεση καθώς και την εισηγητική έκθεση του άρθρου 24 παρ. 5 του ν. 4270/2014, στην οποία αποτυπώνεται η οικονομική επίπτωση που προκαλείται από την εφαρμογή τους.

2. Με τις εν λόγω διατάξεις, ενόψει και των όσων διαλαμβάνονται στην αιτιολογική έκθεση που τις συνοδεύει, αντιμετωπίζονται επί μέρους θέματα της ασφαλιστικής και συνταξιοδοτικής νομοθεσίας που αφορούν σε επιμέρους κατηγορίες ασφαλισμένων και συνταξιούχων του e-ΕΦΚΑ, για την άρση των ανισοτήτων μεταξύ διαφόρων κατηγοριών ασφαλισμένων και την βελτίωση και τον εξορθολογισμό της ανωτέρω νομοθεσίας.

3. Ειδικότερα με τις διατάξεις που εισάγονται προς γνωμοδότηση:

(α) Ανακαθορίζονται τα ηλικιακά όρια για άμεση χορήγηση μειωμένης σύνταξης σε ασφαλισμένους του πρώην Δημοσίου και ήδη του e-ΕΦΚΑ που έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα (κατά κανόνα με τη συμπλήρωση 25ετούς πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας) μέχρι 31.12.2012 (άρθρο 16 του σχεδίου).

(β) Καθορίζεται ανώτατο όριο στο συνολικό ακαθάριστο ποσό της χορηγούμενης από τον e-ΕΦΚΑ μηνιαίας επικουρικής σύνταξης, ίσο με τα έξι εικοστά (6/20) του ανώτατου ορίου συνολικού μηνιαίου ακαθάριστου ποσού κύριας σύνταξης που θεσπίζεται στο άρθρο 120 παρ. 1 του ν. 4623/2019 (Α' 134) (άρθρο 18 του σχεδίου).

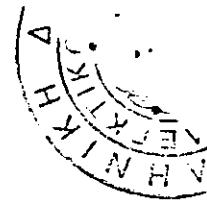
(γ) Θεσπίζονται, σε αντικατάσταση του άρθρου 40 παρ. 5 του π.δ. 169/2007, ρυθμίσεις, με τις οποίες προβλέπεται η υπό προϋποθέσεις δυνατότητα υπολογισμού στο διπλάσιο χρόνου υπηρεσίας από όλα ανεξαιρέτως τα εν ενεργεία μόνιμα ή επί

θητεία ή επί συμβάσει στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας και περαιτέρω επεκτείνεται η εφαρμογή των ρυθμίσεων αυτών στα ως άνω στελέχη που υπάγονται στην ασφάλιση των λοιπών, πλην του Δημοσίου, ενταχθέντων στον e-ΕΦΚΑ πρώην φορέων, κλάδων, τομέων και λογαριασμών ασφάλισης. Επιπροσθέτως, σε εναρμόνιση με τις ανωτέρω ρυθμίσεις επέρχονται προσθήκες, τροποποιήσεις και νομοτεχνικές βελτιώσεις στις διατάξεις του άρθρου 22 παρ. 3 του ν. 3865/2010 (Α' 120), με τις οποίες ρυθμίζεται η βάση υπολογισμού και ο τρόπος καταβολής της ασφαλιστικής εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη που καταβάλλουν ειδικά τα ανωτέρω στελέχη των Σωμάτων Ασφαλείας, για τον υπολογισμό στο διπλάσιο, ως χρόνου συντάξιμης υπηρεσίας ή πραγματικής ασφάλισης, μέχρι 5 έτη κατά ανώτατο όριο, του παραπάνω διανυθέντος ή διανυόμενου χρόνου ενεργού υπηρεσίας τους (άρθρο 19 του σχεδίου).

(δ) Προβλέπεται, ειδικά για τους επικεφαλής των ανωτάτων δικαστηρίων (Πρόεδροι ΑΠ, ΣτΕ και ΕλΣυν), των δικαστικών αρχών (Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου και Γενικός Επίτροπος των τακτικών Διοικ. Δικαστηρίων) και του Ν.Σ.Κ. και ανεξαρτήτως του χρόνου κατά τον οποίο θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης (πριν ή μετά την 1.1.2013), αφενός η καταβολή από τον κρατικό προϋπολογισμό των ασφαλιστικών εισφορών εργοδότη και ασφαλισμένου που απαιτείται για την αναγνώριση ως πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας του χρόνου που υπολείπεται από την αποχώρησή τους, μετά τη λήξη της τετραετούς θητείας τους στις ανωτέρω θέσεις, έως τη συμπλήρωση του γενικού ορίου ηλικίας συνταξιοδότησής τους (67ο έτος), αφετέρου η άμεση καταβολή σε αυτούς σύνταξης μετά την κατά τα ανωτέρω υποχρεωτική αποχώρησή τους από την υπηρεσία, κατά παρέκκλιση των προβλεπόμενων από την κείμενη νομοθεσία ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης. Επιπλέον, θεσπίζεται η αναδρομική ισχύς των παραπάνω ρυθμίσεων ώστε να καταλαμβάνουν και τους επικεφαλής των ανωτάτων δικαστηρίων, δικαστικών αρχών και του Ν.Σ.Κ. που αποχώρησαν στο παρελθόν υποχρεωτικά από την υπηρεσία με την λήξη της τετραετούς θητείας τους, χωρίς να συμπληρώνουν το ανωτέρω γενικό όριο ηλικίας για την συνταξιοδότησή τους (άρθρο 20 του σχεδίου).

(ε) Εξομοιώνεται με μόνιμη και νόμιμη διαμονή στην Ελλάδα για τη χορήγηση του προβλεπόμενου ποσού της εθνικής σύνταξης η διαμονή δημοσίου υπαλλήλου ή λειτουργού στην αλλοδαπή εφόσον παρέχει υπηρεσία σε αυτήν κατόπιν τοποθέτησης, μετάθεσης, απόσπασης ή επιτόπιας πρόσληψης και κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας αυτής μισθοδοτείται από το Ελληνικό Δημόσιο και ασφαλίζεται στον e-ΕΦΚΑ ή σε πρώην φορέα που έχει ενταχθεί σε αυτόν (άρθρο 21 του σχεδίου).

(στ) Προστίθεται άρθρο 11Α στον ν. 4387/2016, με το οποίο καθορίζονται ενιαίες προϋποθέσεις απονομής σύνταξης λόγω αναπτηρίας από κοινή νόσο για όλους τους ασφαλισμένους του e-ΕΦΚΑ, ανεξαρτήτως του πρώην φορέα ή κλάδου ασφάλισης στον οποίο υπάγονται και ανεξαρτήτως της διάκρισής τους σε παλαιούς

και νέους ασφαλισμένους του ν. 2084/1992. Προβλέπεται επίσης η κατάργηση των ισχυούσών διατάξεων που αντίκεινται στις ως άνω ρυθμίσεις οι οποίες εισάγονται ως νέο άρθρο 11Α του ως άνω νόμου, πλην εκείνων που ορίζουν τις προϋποθέσεις χορήγησης σύνταξης λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο στους ασφαλισμένους του πρώην Ο.Γ.Α., οι οποίες συνεχίζουν να ισχύουν μέχρι 31.12.2023. Από 1.1.2024 οι θεσπιζόμενες με το υπό γνωμοδότηση σχέδιο ενιαίες προϋποθέσεις απονομής αναπηρικής σύνταξης από κοινή νόσο θα αρχίσουν να εφαρμόζονται και για την ανωτέρω κατηγορία ασφαλισμένων, πλην του ελάχιστου απαιτούμενου για τη θεμελίωση του δικαιώματος αναπηρικής σύνταξης ποσοστού αναπηρίας, το οποίο ορίζεται ειδικά για το έτος 2024 σε 59%, ενώ από 1.1.2025 και εφεξής το ποσοστό αυτό μειώνεται περαιτέρω σε 50% και εξομοιώνεται με το ελάχιστο συντάξιμο ποσοστό αναπηρίας που προβλέπεται και για τις λοιπές κατηγορίες ασφαλισμένων του e-ΕΦΚΑ (άρθρο 21Α του σχεδίου).

(ζ) Αξιοποιείται για προσαύξηση της σύνταξης ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, για χορήγηση δεύτερης σύνταξης σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, ο χρόνος μισθωτής απασχόλησης ή αυτοαπασχόλησης που παρείχαν, για λόγους πιστοποιούμενους αρμοδίως ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης ή κοινωνικής επανένταξης, δικαιούχοι αναπηρικής σύνταξης ή σύνταξης λόγω θανάτου, οι οποίοι έχουν διαγνωσθεί με ψυχική ή νοητική αναπηρία ή με ψυχική και νοητική αναπηρία άνω του 50% (άρθρο 22 του σχεδίου).

II. Γενικές παρατηρήσεις

4. Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 73 παρ. 2, 74 και 75 παρ. 1 του Συντάγματος συνάγεται ότι τα νομοσχέδια, που υποβάλλονται προς γνωμοδότηση στο Ελεγκτικό Συνέδριο πρέπει να έχουν συνταξιοδοτικές συνέπειες εξ αυτών που καθιδρύουν την κατά το άρθρο 73 παρ. 2 γνωμοδοτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου και να συνοδεύονται υποχρεωτικά από την οικεία αιτιολογική έκθεση και την εισηγητική έκθεση οικονομικών επιπτώσεων του άρθρου 24 παρ. 5 του ν. 4270/2014, εφόσον εξ αυτών προκαλείται δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του Φορέα απονομής συντάξεων. Ήδη ο κοινός νομοθέτης προβλέπει στη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 4820/2021 ότι τέτοια νομοσχέδια που καθιδρύουν την γνωμοδοτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι αυτά που αφορούν σε «συντάξεις ή αναγνώριση υπηρεσίας για την παροχή δικαιώματος σύνταξης», ως εκ τούτου, αυτά που εκ του αποτελέσματος συνεπάγονται συνταξιοδοτικές συνέπειες (βλ. ΕλΣυν Ολ. Πρακτικά 1^{ης} Ειδ. Συν. της 20.2.2012, 2^{ης} Ειδ. Συν. της 28.3.2012, 1^{ης} Ειδ. Συν. της 16.2.2022, 17ης Γεν. Συν. 19.9.2022).

5. Η γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου έχει διπλή λειτουργία στην έννομη τάξη. Αυτή αφενός αποσκοπεί στη διατύπωση παρατηρήσεων από νομοτεχνική άποψη και στον έλεγχο της συμβατότητας των προς ψήφιση διατάξεων με τις συνταγματικές διατάξεις καθώς και τις υπερκείμενης τυπικής ισχύος διατάξεις για την διευκόλυνση του έργου της Βουλής, αφετέρου στη διαφώτιση αυτής ώστε να προληφθεί η ψήφιση διατάξεων με μακροχρόνιες δημοσιονομικές συνέπειες, οι οποίες δύνανται να οδηγήσουν στην ανατροπή των οικονομικών προβλέψεων του φορέα απονομής συντάξεων και να θέσουν υπό διακινδύνευση τη δημοσιονομική βιωσιμότητα αυτού (βλ. Ολ. Πρακτικά 2^{ης} Ειδ. Συν. της 25.5.2020, 17^{ης} Γεν. Συν. της 19.9.2022).

6. Οι προτεινόμενες διατάξεις, με τις οποίες ρυθμίζονται τα αναφερόμενα στη σκέψη 3 θέματα, εφόσον αφορούν σε ασφαλισμένους του πρώην Δημοσίου που υπήχθησαν, σύμφωνα με τον ν. 4387/2012, στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ, έχουν συνταξιοδοτικό περιεχόμενο, συνεπώς, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα στη σκέψη 4, παραδεκτώς, με την επιφύλαξη των διαλαμβανομένων κατωτέρω στις σκέψεις 11 και 12 του παρόντος, εισάγονται ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου προς γνωμοδότηση (άρθρο 10 παρ. 1 του ν. 4820/2021, Α' 130).

7. Κατά το άρθρο 73 παρ. 2 εδάφιο τελευταίο του Συντάγματος, τα συνταξιοδοτικά νομοσχέδια απαιτείται να είναι ειδικά, ενώ δεν επιτρέπεται καταρχήν η παρείσφρηση συνταξιοδοτικών διατάξεων σε μη ειδικό νόμο, ήτοι νόμο που αποσκοπεί στη ρύθμιση άλλων θεμάτων, μη συνταξιοδοτικών. Στην επιταγή αυτή του Συντάγματος συμμορφώνεται ο νομοθέτης και όταν οι θεσπιζόμενες συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις αφενός μεν ενταχθούν σε ιδιαίτερο κεφάλαιο νομοσχεδίου περιέχοντος και άλλες ρυθμίσεις, αφετέρου δε, στον τίτλο του νομοθετήματος αυτού, γίνει ειδική αναφορά στις συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις που αυτό περιλαμβάνει (Ολ. ΕλΣυν Πρακτικά 2^{ης} Ειδ. Συν. της 17.3.2021, 2^{ης} Ειδ. Συν. της 25.5.2020, 2^{ης} Ειδ. Συν. της 8.5.2017, 1^{ης} Ειδ. Συν. της 8.3.2017 και 1^{ης} Ειδ. Συν. της 20.2.2012). Στην προκειμένη περίπτωση οι υπό γνωμοδότηση διατάξεις συμμορφώνονται με τις ανωτέρω απαιτήσεις, καθόσον εντάσσονται σε ιδιαίτερο κεφάλαιο υπό τον τίτλο "Συνταξιοδοτικές Ρυθμίσεις" του σχεδίου νόμου, το οποίο περιλαμβάνει και άλλες ρυθμίσεις και φέρει τον γενικότερο τίτλο "Εξορθολογισμός ασφαλιστικής και συνταξιοδοτικής νομοθεσίας, ενίσχυση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και άλλες διατάξεις".

III. Ειδικές παρατηρήσεις

Επί του άρθρου 16

8. Με τις προτεινόμενες στο άρθρο αυτό διατάξεις του υπό γνωμοδότηση νομοσχεδίου, το μεν με την παράγραφο 1 διατηρούνται μέχρι και την 31.12.2022 τα ισχύοντα μέχρι και τις 18.8.2015 όρια ηλικίας (60ο για άνδρες και 55ο για γυναίκες το 2010, 56ο και 58ο για άνδρες και γυναίκες το 2011 και 2012 αντίστοιχα) για την άμεση καταβολή μειωμένης σύνταξης γήρατος από τους ασφαλισμένους του Δημοσίου που έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα μέχρι 31.12.2012, οι οποίοι εφόσον πληρούν τα ως άνω ηλικιακά όρια κατοχυρώνουν το συνταξιοδοτικό τους δικαίωμα και μπορούν να το ασκήσουν οποτεδήποτε, ήτοι και μετά τις 31.12.2022, το δε με την παράγραφο 2 τίθεται ως προϋπόθεση για την άμεση λήψη μειωμένης σύνταξης από τα ανωτέρω πρόσωπα που δεν έχουν συμπληρώσει τα ισχύοντα μέχρι την 18.8.2015 όρια ηλικίας για την άμεση λήψη της εν λόγω σύνταξης, η συμπλήρωση από 1.1.2023 και εφεξής του 62ου έτους της ηλικίας τους.

9. Οι ως άνω διατάξεις καθίστανται δικαιολογημένες, καθόσον με αυτές επιλύεται με τρόπο σαφή και αδιαμφισβήτητο, κατ' εφαρμογή των αρχών της ασφάλειας δικαίου, της προβλεψιμότητας και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, η ασάφεια που προκλήθηκε σχετικά με το αν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 56 παρ. 2 περ. β του ισχύοντος Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 169/2007) όρια ηλικίας για την καταβολή μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος για όσους ασφαλισμένους του πρώην Δημοσίου θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα για το χρονικό διάστημα έως 31.12.2010, καθώς και για τα έτη 2011 και 2012 εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την 1.1.2022 ή για τα ηλικιακά αυτά όρια ισχύουν τα νέα σταδιακώς αυξανόμενα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης που θεσπίστηκαν από 19.8.2015 με βάση τα οριζόμενα στην παράγραφο 16 του άρθρου 56 του ως άνω Κώδικα, όπως προστέθηκε με το άρθρο 1 παρ. 6 του ν. 4336/2015 (Α' 94) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 4337/2015 (Α' 129).

10. Τούτο, ενόψει και της ασταθούς και εν γένει αντιφατικής δράσης της διοίκησης, αναφορικά με το εν λόγω ζήτημα το οποίο προέκυψε:

(α) Από την κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 1 παρ. 9 του ν. 4336/2015 εκδοθείσα KYA 122900/0092/27.10.2015 (Β' 2325), σύμφωνα με την οποία, κατά τον καθορισμό των υπαγόμενων στους Πίνακες 1 και 2 του άρθρου 1 του ως άνω νόμου προσώπων, δεν είχαν περιληφθεί ρητώς και οι ασφαλισμένοι του Δημοσίου οι οποίοι είχαν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα τα έτη 2010, 2011 και 2012

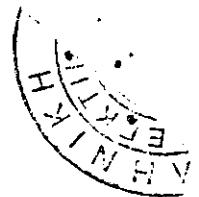
και συνταξιοδοτούνται με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 56 παρ. 2 περ. β του π.δ. 169/2007 όρια ηλικίας συνταξιοδότησης για τη λήψη μειωμένης σύνταξης.

(β) Από την 920/2016/7.1.2016 διευκρινιστική των διατάξεων εγκύκλιο του τότε Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα του Υπουργείου Οικονομικών, στην αρμοδιότητα του οποίου ενέπιπταν την περίοδο εκείνη τα συνταξιοδοτικά θέματα των υπαλλήλων του Δημοσίου, στην οποία ρητώς επισημαίνεται ότι τα ηλικιακά όρια που προέβλεπαν οι οικείες συνταξιοδοτικές διατάξεις για την καταβολή μειωμένης σύνταξης εξακολουθούν να ισχύουν και μετά τους ν. 4336/2015 και 4337/2015, αφού με τις νέες ρυθμίσεις των νόμων αυτών δεν επήλθε καμία μεταβολή στα όρια αυτά.

Και (γ) από τη μη αποδεκτή από τον Υπουργό Εργασίας 70/2022 Γνωμοδότηση του ΝΣΚ, η οποία, εκδοθείσα κατόπιν του 236-1084/18.4.2022 ερωτήματος της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας, διέλαβε μεταξύ άλλων ότι οι μεν ρυθμίσεις της παραγράφου 16 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007, όπως προστέθηκε με τον ν. 4336/2015 και τροποποιήθηκε με το ν. 4337/2015 προέβλεψαν την σταδιακή αύξηση μέχρι και την 1.1.2022 όλων των ισχυόντων κατά περίπτωση μέχρι και τις 18.8.2015 ορίων ηλικίας καταβολής της σύνταξης και άρα και των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης για τη λήψη μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, το δε καταληκτικό όριο ηλικίας από 1.1.2022 και εφεξής για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα για καταβολή μειωμένης σύνταξης γήρατος ανήλθε σύμφωνα με τις ως άνω διατάξεις στο 67ο έτος, άποψη η οποία αντίκειται στην εκφρασθείσα με το ανωτέρω ερώτημα του Υπουργείου Εργασίας θέση ότι με τις ανωτέρω διατάξεις έχει θεσπιστεί ως γενικό όριο ηλικίας συνταξιοδότησης για λήψη μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος το 62ο έτος της ηλικίας, το οποίο εφαρμόζεται για όλους τους ασφαλισμένους που έχοντας συμπληρώσει τον απαιτούμενο κατά περίπτωση χρόνο ασφάλιστης τα έτη 2010, 2011 και 2012, δεν συμπληρώνουν μέχρι 31.12.2021 το προβλεπόμενο για τη θεμελίωση του δικαιώματος όριο ηλικίας.

Επί του άρθρου 18

11. Η διάταξη αυτή απαραδέκτως εισάγεται προς γνωμοδότηση κατ' εφαρμογή των άρθρων 73 παρ. 2 και 98 παρ. 1 περ. δ' του Συντάγματος. Τούτο διότι με τη διάταξη αυτή δεν θεσπίζονται προϋποθέσεις για την απονομή κύριας σύνταξης ή για την αναγνώριση συντάξιμης υπηρεσίας με σκοπό την απονομή κύριας σύνταξης, ούτε επιβάλλονται περικοπές ή αυξήσεις στις ήδη καταβαλλόμενες κύριες συντάξεις. Ειδικότερα με την προτεινόμενη διάταξη θεσπίζεται ανώτατο όριο στο ποσό των μηνιαίως καταβαλλόμενων από τον ε-ΕΦΚΑ ακαθάριστων επικουρικών συντάξεων, ζήτημα το οποίο, κατά τα εκτεθέντα, εκφεύγει της απονεμηθείσας εκ των ως άνω διατάξεων του

Συντάγματος υποχρεωτικής γνωμοδοτικής αρμοδιότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

12. Ούτε άλλωστε ενεργοποιείται εν προκειμένω επικουρικώς η προβλεπόμενη στο άρθρο 56 παρ. 2 του ν. 4820/2021 γνωμοδοτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, δοθέντος ότι, ούτε από την οικεία αιτιολογική έκθεση, ούτε από την έκθεση οικονομικών επιπτώσεων της ρύθμισης προκύπτει ότι (α) το αντικείμενό της αφορά ευρύτατο αριθμό επικουρικώς ασφαλισμένων ή συνταξιούχων ή (β) θεσπίζονται με αυτήν ουσιώδεις μεταρρυθμίσεις στη φύση, δομή και λειτουργία του όλου συστήματος της επικουρικής ασφάλισης ή (γ) από την εφαρμογή της αναμένεται ευλόγως να προκληθούν σημαντικές επιπτώσεις, θετικές ή αρνητικές, στα μεγέθη του κρατικού προϋπολογισμού ή του προϋπολογισμού του e-ΕΦΚΑ. (βλ. Ολ. ΕλΣυν Πρακτικά 17ης Γεν. Συν. της 19.9.2022 σκ. 4).

Επί της παρ. 1 του άρθρου 19

13. Με την αναγνώριση σε όλο το ένστολο προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας του δικαιώματος προσμέτρησης ως συντάξιμου στο διπλάσιο, και μέχρι 5 έτη, χρόνου υπηρεσίας που διανύθηκε ή διανύεται στο σύνολο των στρατιωτικών μονάδων ή υπηρεσιών των ανωτέρω Δυνάμεων και Σωμάτων, θεραπεύεται η άνιση μεταχείριση μεταξύ στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας ομοίων ειδικοτήτων και κατηγοριών που ασφαλίζονται σε διαφορετικούς, πλην του Δημοσίου, πρώην φορείς, κλάδους ή τομείς ασφάλισης του e-ΕΦΚΑ.

14. Περαιτέρω, η προτεινόμενη ρύθμιση, ανεξαρτήτως της ορθότητας και πειστικότητας των επιχειρημάτων που αναπτύσσονται στην αιτιολογική έκθεση, αν και αναιρεί με την καθολικότητα του μέτρου που θεσπίζει τον σκοπό της ισχύουνσας διάταξης, που συνίσταται στην παροχή συνταξιοδοτικής φύσεως κινήτρων στο ένστολο προσωπικό για τη στελέχωση μάχιμων μονάδων και υπηρεσιών των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, παρίσταται δικαιολογημένη, ενόψει του χαρακτήρα της ως κινήτρου παραμονής τους στο στράτευμα και της ανάγκης για ορθολογικότερη στελέχωση και αποτελεσματικότερο σχεδιασμό και προγραμματισμό της δράσης των ανωτέρω Δυνάμεων και Σωμάτων.

15. Οι Αντιπρόεδροι Μαρία Βλαχάκη, Μαρία Αθανασοπούλου και Βασιλική Ανδρεοπούλου και οι Σύμβουλοι Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Ευαγγελία Σεραφή και Γεωργία Παπαναγοπούλου, εξέφρασαν την ακόλουθη μειοψηφούσα γνώμη: Δεδομένου ότι προς τον κανόνα του άρθρου 4 παρ. 1 του Συντάγματος, που ορίζει

ότι «οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου», δεν συνάδουν νομοθετικές ρυθμίσεις που εξομοιώνουν αυθαίρετα διαφορετικές καταστάσεις, ανεπαρκώς στην αιτιολογική έκθεση του άρθρου 19 τεκμηριώνονται οι λόγοι για τους οποίους, στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, προβλέπεται η αναγνώριση ως συντάξιμου, αυξημένου στο διπλάσιο και έως πέντε (5) έτη, του χρόνου υπηρεσίας σε οποιαδήποτε μονάδα των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας. Κατ' αρχάς, διότι κάθε άλλο παρά «αδικία» αποτελεί ο διπλασιασμός αυτός του λογιζόμενου ως συντάξιμου χρόνου να ισχύει, όπως υπό τις νυν υφιστάμενες ρυθμίσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 40 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα συμβαίνει, μόνο για όσους έχουν υπηρετήσει σε μονάδες εκστρατείας των Ενόπλων Δυνάμεων και σε αντίστοιχες των Σωμάτων Ασφάλειας, αφού, ως εκ των ιδιαίτερων απαιτήσεων και δυσχερειών της υπηρεσίας στις εν λόγω μονάδες, η ευνοϊκή συνταξιοδοτική μεταχείριση του προσωπικού τους και απολύτως δικαιολογημένη και σύμφωνη προς τη συνταγματική αρχή της ισότητας, υπό την προαναφερθείσα έννοιά της, παρίσταται. Ακόμη δε και αν ήθελε υποτεθεί ότι, όπως επίσης διαλαμβάνεται στην αιτιολογική έκθεση του άρθρου 19, οι ως άνω διατάξεις του άρθρου 40 παρ. 5 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα συνέβαλαν στη διαμόρφωση της διοικητικής πρακτικής της στελέχωσης των μονάδων εκστρατείας, δχι με κριτήρια επιχειρησιακής ικανότητας, αλλά με βάση την «ανάγκη» του προσωπικού να τύχει του συνταξιοδοτικού πλεονεκτήματος που συνεπαγόταν η υπηρεσία στις μονάδες αυτές, τούτο συνιστά, αναμφίβολα, παθογένεια που εναπόκειται στη Διοίκηση να εξαλείψει και δχι λόγο επέμβασης του νομοθέτη προς την κατεύθυνση της εξομοιώσης, από συνταξιοδοτική άποψη, της υπηρεσίας στις συγκεκριμένες μονάδες με την υπηρεσία σε οποιαδήποτε άλλη μονάδα των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, όπως εν προκειμένω επιχειρείται. Αν, πάλι, όπως, περαιτέρω, αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του άρθρου 19, υπάρχουν στρατιωτικοί που, μολονότι υπηρετούν σε μονάδες εκστρατείας, δεν μπορούν, λόγω της υπαγωγής τους σε έτερο συνταξιοδοτικό καθεστώς, να αξιοποιήσουν τις διατάξεις του άρθρου 40 παρ. 5 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, θα αρκούσε η επέκταση των τελευταίων και σε αυτούς, αντί της ενιαίας, χωρίς διακρίσεις που να ανταποκρίνονται στην ιδιαιτερότητα των συνθηκών υπό τις οποίες εκάστοτε παρέχουν την υπηρεσία τους, συνταξιοδοτικής αντιμετώπισης όλων συλλήβδην των στρατιωτικών, που άγει στην ευνοϊκή μεταχείριση ακόμη και όσων από αυτούς ασκούν απλώς διοικητικά καθήκοντα στο κέντρο της Χώρας, δχι ουσιωδώς διαφορετικά από εκείνα των πολιτικών δημοσίων υπαλλήλων. Συμπερασματικά και επειδή τα περί παροχής κινήτρου για την παραμονή των στρατιωτικών στην υπηρεσία μέχρι τη συμπλήρωση 25 ετών υπηρεσίας αορίστως αναφέρονται, υπό την έννοια ότι δεν προκύπτει η αποτελεσματική συμβολή της προτεινόμενης ρυθμίσεως του άρθρου 19 στον περιορισμό του φαινομένου των πρόωρων αποχωρήσεων από την υπηρεσία, η αιτιολογική έκθεση επί του άρθρου αυτού στερείται πειστικής

επιχειρηματολογίας, με συνέπεια να καθίσταται αμφισβητήσιμη η συνταγματικότητα των εν λόγω διατάξεων.

Επί της παρ. 2 του άρθρου 19

16. Η διατήρηση διαφορετικής βάσης υπολογισμού της εισφοράς για την αναγνώριση ως συντάξιμης στο διπλάσιο του χρόνου υπηρεσίας που διένυσαν ή διανύουν σε οποιαδήποτε μονάδα ή υπηρεσία τα στελέχη των Σωμάτων Ασφαλείας έναντι της βάσης υπολογισμού εισφοράς που προβλέπεται για τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, ως προς τους οποίους η εν λόγω εισφορά υπολογίζεται σε ποσοστό επί του συνόλου των καταβαλλόμενων μηνιαίων εισφορών, εφόσον πρόκειται για στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων που κατατάσσονται μετά την 1.1.1993 ή σε ποσοστό επί των μηνιαίων καταβαλλόμενων συντάξιμων αποδοχών εάν πρόκειται για στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων που κατατάσσονται πριν από την 1.1.1993, ενδέχεται να εγείρει ζητήματα άνισης μεταχείρισης μεταξύ των δύο αυτών κατηγοριών ενστόλων, ενόψει του σαφούς μικρότερου μεγέθους της αποζημίωσης του άρθρου 55 του ν. 1249/1982 σε σχέση με τις εκάστοτε συντάξιμες ή συνολικές αποδοχές που καταβάλλονται μηνιαίως στα μόνιμα ή επί θητεία στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων.

17. Επιπροσθέτως, λαμβανομένου υπόψη ότι με την προτεινόμενη διάταξη ο ως άνω χρόνος υπηρεσίας των στελεχών των Σωμάτων Ασφαλείας, που δύναται να αναγνωρισθεί ως συντάξιμος στο διπλάσιο, αφορά οποιαδήποτε υπηρεσία έχει διενύθει ή διανύεται κατά τη διάρκεια ολόκληρης της ενεργού υπηρεσίας τους, πρέπει στο κείμενο αυτής ή στην αιτιολογική έκθεση που τη συνοδεύει να διευκρινισθεί ότι ο κρίσιμος χρόνος καθορισμού του ύψους της εκάστοτε αποζημίωσης για εργασία πέραν του πενθημέρου, βάσει της οποίας υπολογίζονται και εν συνεχεία παρακρατούνται οι οικείες εισφορές, είναι εκείνος της υποβολής της σχετικής αίτησης αναγνώρισης από τον ενδιαφερόμενο ένστολο.

Επί του άρθρου 20

18. Οι ευνοϊκές ρυθμίσεις που θεσπίζονται με τις υπό γνωμοδότηση διατάξεις του άρθρου αυτού δεν θέτουν ζήτημα άνισης μεταχείρισης των επικεφαλής έναντι των λοιπών δικαστικών λειτουργών των ανωτάτων δικαστηρίων, δικαστικών αρχών και του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους καθόσον δικαιολογούνται από την υποχρεωτική αποχώρησή τους από την υπηρεσία, μετά την λήξη της τετραετούς θητείας τους και στο μέτρο που η αποχώρηση αυτή πραγματοποιείται κατά περίπτωση πριν από τη συμπλήρωση του νόμιμου ορίου ηλικίας συνταξιοδότησής τους ή του 67ου έτους της ηλικίας τους, για όσους εκ των ανωτέρω θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης μετά την 1.1.2013.

Επί του άρθρου 21

19. Η ρύθμιση, η οποία αφορά κυρίως εκπαιδευτικούς ελληνικών σχολείων της αλλοδαπής, παρίσταται δικαιολογημένη, καθόσον διασφαλίζει την καταβολή ποσού της εθνικής σύνταξης σε δημοσίους υπαλλήλους και λειτουργούς, οι οποίοι, λόγω των υπηρεσιακών αναγκών, υπηρετούν όλη τη διάρκεια ή κατά το μεγαλύτερο μέρος του εργασιακού τους βίου στην αλλοδαπή και δεν δύνανται να διαμένουν στην Ελλάδα για τουλάχιστον 15 έτη μεταξύ του 15ου έτους της ηλικίας τους και του προβλεπόμενου κατά περίπτωση ορίου ηλικίας καταβολής της εν λόγω σύνταξης.

Επί του άρθρου 21Α γενικώς

20. Σύμφωνα με την επισυναπτόμενη στις εισαχθείσες προς γνωμοδότηση διατάξεις έκθεση οικονομικών επιπτώσεων της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, προκύπτει μεταξύ άλλων ότι το καθαρό ποσό της πρόσθετης συνταξιοδοτικής δαπάνης, που θα προκληθεί από την εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων του άρθρου 21Α κατά τα έτη 2023, 2024 και 2025 σε βάρος του προϋπολογισμού του e-ΕΦΚΑ, εκτιμάται συνολικά σε 16,5, 33,2 και περίπου 49,8 εκατ. ευρώ, αντιστοίχως. Όμως από την έκθεση αυτή οικονομικών επιπτώσεων δεν προκύπτει ο τρόπος, με τον οποίο η αυξημένη αυτή συνταξιοδοτική δαπάνη, θα καλυφθεί, ούτε γίνεται ειδική αναφορά για το εάν η δαπάνη αυτή, είναι εντός των ορίων του εγκεκριμένου με το ν. 4813/2021 (Α' 111) Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2022 - 2025, δημοσιεύεται αυτό ισχύει.

Επί της παρ. 1 του άρθρου 21Α

21. Στην περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 11Α του ν. 4387/2016, δεν ακολουθείται η ακριβής διατύπωση του άρθρου 25 του ν. 2084/1992, μολονότι στην οικεία αιτιολογική έκθεση της προτεινόμενης διάταξης αναφέρεται το αντίθετο.

22. Η προβλεπόμενη στην παράγραφο 4 του άρθρου 11Α του ν. 4387/2016 παράταση καταβολής από τον e-ΕΦΚΑ, μέχρι έξι μήνες από τη λήξη της προηγούμενης πιστοποίησης, της απονεμηθείσας στον δικαιούχο αναπτηρικής σύνταξης καθώς και όλων των επιδομάτων που λαμβάνει με αιτία την αναπτηρία παρίσταται δικαιολογημένη για όσους έχουν πιστοποιηθεί με ποσοστό αναπτηρίας ανώτερο του 67%. Και τούτο διότι οι πιθανότητες τα ως άνω άτομα να πιστοποιηθούν, στο πλαίσιο εξέτασης της νέας αίτησής τους, με ποσοστό αναπτηρίας λιγότερο του 50%, είναι μηδαμινές, με συνέπεια, κίνδυνος να

αναζητηθούν από τα πρόσωπα αυτά, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων, τα ποσά της σύνταξης που έλαβαν μετά τη λήξη ισχύος της προηγούμενης πιστοποίησης, να μην υφίσταται. Περαιτέρω, η παραπομπή στην εφαρμογή του κυρωθέντος με το ν.δ. 356/1974 Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων πρέπει να αντικατασταθεί από την παραπομπή στις ισχύουσες διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων που κυρώθηκε με τον ν. 4978/2022 (Α' 190/7.10.2022).

23. Η παραπομπή στην παράγραφο 3 που γίνεται στη διάταξη του άρθρου 11Α παρ. 6 περ. α) του ν. 4387/2016 είναι εσφαλμένη και πρέπει να διορθωθεί, ώστε να παραπέμπει στην παράγραφο 4, διότι σε αυτήν μόνο προβλέπονται οι προϋποθέσεις παράτασης του δικαιώματος λήψης της αναπηρικής σύνταξης.

24. Η διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 11Α του ν. 4387/2016 χρήζει αναδιατύπωσης, προκειμένου να καταστεί σαφέστερο το αντικείμενο της σχετικής ρύθμισης και ειδικότερα σε τί ακριβώς συνίσταται το 40% της κατά περίπτωση αναπηρίας.

Επί της παρ. 2 του άρθρου 21Α

25. Για την αποφυγή ερμηνευτικών συγχύσεων και για λόγους σαφέστερης οριοθέτησης του καταργητικού εύρους της εξεταζόμενης διάταξης πρέπει, είτε στην αιτιολογική έκθεση αυτής, είτε εντός του κειμένου της, να διευκρινιστεί ότι οι εισαγόμενες με το άρθρο αυτό διατάξεις του άρθρου 11Α του ν. 4387/2016 δεν καταργούν, ούτε θίγουν με οποιονδήποτε τρόπο την ισχύ των διατάξεων του π.δ. 169/2007, με τις οποίες καθορίζονται οι προϋποθέσεις απονομής σύνταξης γήρατος αφενός σε όσους δημοσίους υπαλλήλους, λειτουργούς και στρατιωτικούς απολύονται ή αποστρατεύονται, αντίστοιχα, εξαιτίας σωματικής ή διανοητικής ανικανότητας μη οφειλόμενης στην υπηρεσία, αφετέρου, σε όσους από αυτούς απομακρύνονται ή αποστρατεύονται λόγω τραύματος ή νόσου οφειλόμενου στην υπηρεσία ή σε υπηρεσία που επάγεται αυξημένο κίνδυνο ή από απρόοπτο συμβάν κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους.

Μετά το τέλος της συνεδρίασης, η οποία διεξήχθη με τηλεδιάσκεψη με τη χρήση της επίσημης κρατικής πλατφόρμας e-Presence.gov.gr (βλ. πρακτικά Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου 8^{ης} Γεν. Συν. της 29.4.2020), συντάχθηκε το παρόν πρακτικό, το οποίο, αφού θεωρήθηκε και εγκρίθηκε από τον Πρόεδρο, υπογράφεται από τον ίδιο και τη Γραμματέα.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ**

